

Даніч Віталій Миколайович,

Данич Виталий Николаевич,

Danich Vitaly

д.е.н., професор

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

danichvitaly@gmail.com

Терела Євгеній Валерійович,

Терела Евгений Валериевич,

Terela Evgenij

магістр

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

terela.evgenij@gmail.com

Особливості динаміки споживчих ринків в умовах дезінтеграції

Анотація: Обґрунтовано необхідність постійного дослідження стану споживчого ринку в умовах дезінтеграції, сформовано та розраховано показник динаміки продовольчого ринку, порівняно динаміку продовольчого ринку України по обидві сторони дезінтеграції – в середньому по підконтрольній території та у м. Луганськ.

Виклад основного матеріалу. Споживчий ринок України, особливо його продовольча складова, мають постійно бути в полі наукового зору, беручи до уваги мінливість факторів, що викликають його динаміку – як традиційних (кредити, що країна отримує від МВФ, нестабільність валютного ринку, невідповідність доходів громадян реальним потребам і цінам), так і факторів останніх років (реальна дезінтеграція країни, виникнення непідконтрольних територій, розрив логістичних, ресурсних і сировинних зв'язків, що існували до 2014 року, переміщення великої кількості населення з однієї території в іншу).

Була досліджена ключова ланка споживчого ринку – продовольча.

Для дослідження продовольчого ринку були визначені джерела інформації (офіційні та ЗМІ), отримані статистичні дані, проведено аналіз динаміки цін на продукти в Україні по обидві сторони дезінтеграції. Основними показниками було обрано показник «продовольчий кошик» та його вартість за 2017-2019 роки, середньомісячна та мінімальна заробітна плата, середня та мінімальна пенсія. Для розрахунку вартості кошика застосовувалися нормативний перелік та норми споживання продовольчих товарів на місяць, визначені законодавством, середньомісячні ціни на соціально-значущі продукти, наприклад, крупи гречані, яловичина, молоко, сир, яйця, масло і т.д. (всього до переліку входить 23 найменування).

За результатами розрахунку місячного значення показника за період з 2017 по 2019 роки були отримані наступні результати (рис 1.).

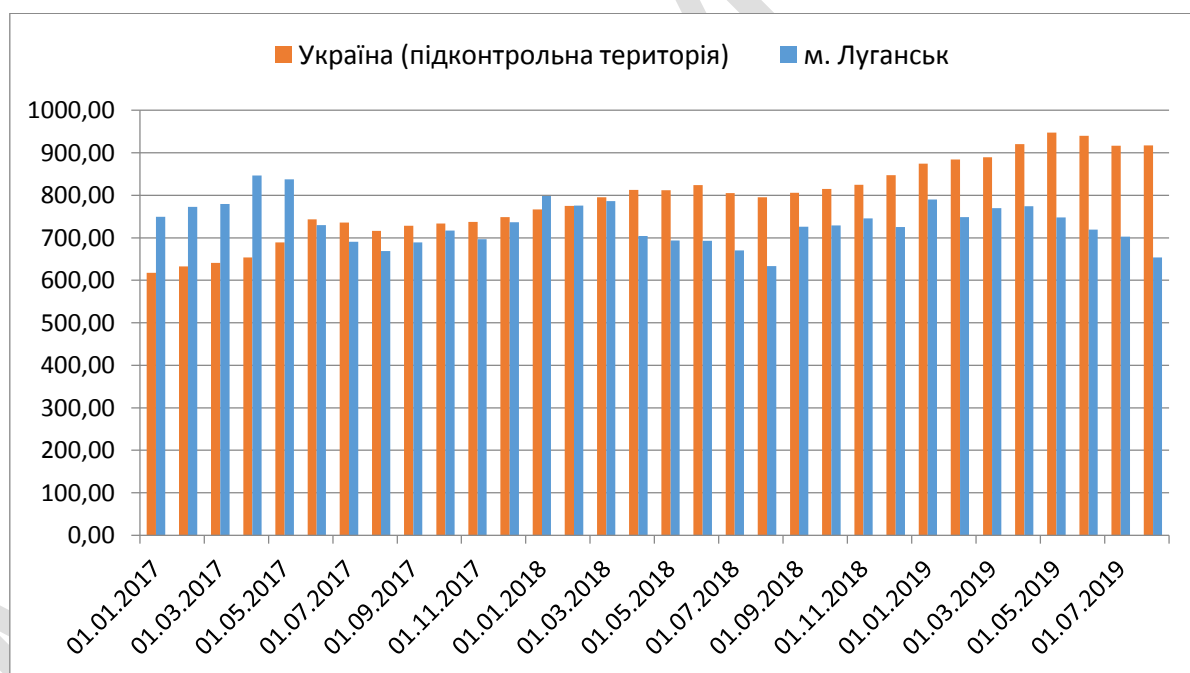

Рис. 1. Динаміка вартості продовольчого кошика, 2017-2019 р.

Судячи з графіку, спостерігаємо відносну стабільність вартості продовольчого кошику у м. Луганськ та поступове зростання аналогічного показника в середньому по підконтрольній території.

Аналізуючи тренди середніх зарплат по обидві сторони дезінтеграції можна зробити висновок, що у м. Луганськ даний показник є нижчим та зростає повільніше. На середину 2019 року середня заробітна плата в Україні на

підконтрольній території становила 10823 грн, в м. Луганськ - 11877 рублів (4580 грн, по курсу НБУ).

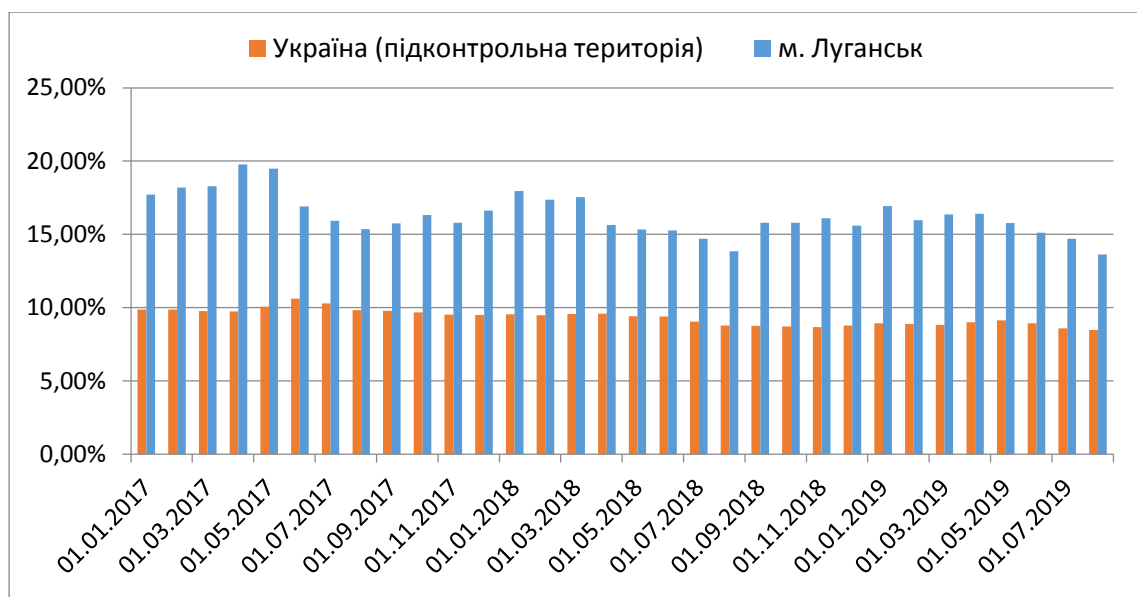

Рис. 2. Тренди відношення вартості споживчого кошика до середньої зарплати на ПКТ та м. Луганськ за 2017-2019 р. (дані по м. Луганськ взяті з відкритих джерел, schid.info - зокрема)

Висновок. У роботі наведена оцінка динаміки стану споживчого (продовольчого) ринку по обидві сторони дезінтеграції, в тому числі за ступенем стабільності цін, їх рівнем, відношенням цін до середньої заробітної плати. В цілому, можна зробити висновок про певну стабілізацію (станом на середину 2019 року) споживчого ринку як по одну, так і по другу сторони конфлікту.